

TADEUSZ CHMIELEWSKI

ur. 1922; Unin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	życie codzienne, praca zawodowa

Plan rozbudowy Lublina

W ciągu tych 20 lat, między rokiem 1956 jak zacząłem pracować w pracowni urbanistycznej, a 1975 jak skończyłem, to był okres najszybszej rozbudowy miasta Lublina. Ze 120 000 mieszkańców na 300 000 mieszkańców. Z tym, że te zasoby mieszkaniowe były nie dla 120 000, a dla 80 000 bo tuż po wojnie to były przecież zniszczenia i dużo ludzi napłynęło, bez inwestycji. Inwestycje zaczęły się w latach 50-tych. I tempo zabudowy, rozbudowy Lublina przy ogromnym napływie ludności ze wsi było rzeczywiście na tyle duże, że właśnie w ciągu 20 lat ze 120 000 wzrosło miasto do 300 000. Czyli, że powstał nowy Lublin według planu, który nam dane było opracować. Bo myśmy ten plan robili, na polach kreśliło się nowe dzielnice, nowe miejsca pracy, układ drogowy zupełnie nowy, układ komunikacyjny, no całe nowe miasto. I wtedy zapadła decyzja właśnie układu dzielnicowego. Lublin miał jeden ośrodek, jedno centrum i wkoło centrum rozlewała się zabudowa wzdłuż dróg wylotowych. Taki był układ zasadniczy, przestrzenny. Było śródmieście, w śródmieściu było wszystko i wyciągały się sznury w kierunku Warszawy, w kierunku na południe ulicą dawną Bychawską, w kierunku Lubartowa. No i w sumie te 120 000 mieszkańców. Plan zdecydował, że nie będzie rozbudowy pierścieniowej na około śródmieścia tylko w dostosowaniu do ukształtowania terenu, który w Lublinie jest urozmaicony, Lublin leży na terenie pofałdowanym, więc w dostosowaniu do ukształtowania terenu, na wzgórkach miasto dzieli układ dzielnicowy. I stąd całe założenie było, że będą dzielnicowe ośrodki mniej więcej tak od 30 do 50 tysięcy dzielnic w zależności od, wielkość dzielnicy zależała od wielkości terenu między dolinami różnymi, czy rzecznyymi, czy erozyjnymi. Tak jak dyktował teren. No i pod ten plan była budowa, której trzeba było oczywiście pilnować i to była moja funkcja. To znaczy mój zespół – zespół planu ogólnego, kierował gdzie ma być kolejna inwestycja, gdzie się... po prostu projekt lokalizacji miasta szybko budującego się. Czyli rzeczywiście miałem nieprzeciętną możliwość i okazję do zastosowania w praktyce tego co najpierw się rysowało w zespole. Oczywiście nie byłem sam. Zespół

był najpierw osiem osób, a potem kilkanaście osób cała pracownia urbanistyczna miała. No i to co ten zespół wymyślił, jak założył tą rozbudowę miasta, tak potem należało pilnować i to była moja funkcja, pilnować żeby to zostało tak zbudowane, żeby mieszkania były budowane zgodnie z planem. Mieszkania, szkoły, zakłady pracy i tak dalej, wszystko po kolei cała rozbudowa miasta żeby była zgodna z tym układem założonym w 57 roku, 59 roku, no bo w 59 nastąpiło zatwierdzenie tego pierwszego planu wtedy tam u Cyrankiewicza.

Realizacja tego pierwszego planu była przecież ciągła i trwa nadal, tylko z tym, że w roku 1975 zaczęto robić aktualizację planu. Akurat jak... nawet jeszcze wcześniej trochę, w 1974 chyba, zaczęto nowy plan, bo 300 000 już przestało wystarczać. Miasto się ciągle rozbudowywało. Trzeba było robić rezerwy na następne inwestycje. Czyli robiło się plan na następny okres perspektywiczny.

Do 1975 roku byłem w miejskiej pracowni, czyli przez 20 lat, a potem mnie przeniesiono do wojewódzkiej pracowni i byłem tam, ale to już była inna struktura organizacyjna, byłem kierownikiem pracowni i generalnym projektantem planu województwa przez 15 lat. Między 1975 a 1991, aż do emerytury.

Data i miejsce nagrania	2005-02-07, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Magdalena Grzyb
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"